

Källa:SCB

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS KUNDTIDNING

3/2013

SCB

Statistiska centralbyrån

Statistics Sweden

Höst

på Jordbruksverket

Vi åkte till Jönköping för att träffa

Ann-Marie Karlsson

statistikansvarig på Jordbruksverket

Och vad händer med
unga som inte syns i
officiell statistik?

Läs om **RAKS**
som ger svaren!

**Nyhetsbyrån
Siren**

använder statistik
som källa till nyheter

På gång ...

Efterlängtd statistik
över *hushåll, boende*
och *bostäder!*

Källa: SCB

Källa: SCB är Statistiska centralbyråns kundtidning

Ansvarig utgivare: Stefan Lundgren, SCB, 08-506 941 00

Redaktion:

Monica Holmberg,
SCB, chefredaktör
019-17 61 67

Maria Sjölander
08-506 940 53

Redaktionens adress:

SCB, 701 89 Örebro
019-17 60 00
monica.holmberg@scb.se
maria.sjolander@scb.se

Layout: Ateljén, SCB

Tryck: Elanders Sverige AB,
september 2013

Källa: SCB trycks i en upplaga av 10 000 exemplar och distribueras till SCB:s kunder.

Foto omslag: Monica Holmberg
ISSN 1104-8476
URN:NBN:SE:SCB-2013-A08T11303_pdf

SCB

scb@scb.se
Box 24300
Besöksadress: Karlavägen 100
104 51 Stockholm
08-506 940 00

Besöksadress: Klostergatan 23
701 89 Örebro
019-17 60 00

SCB:s statistikservice

information@scb.se
08-506 948 01

Ju fler kockar desto BÄTTRE soppa

I SCB:S UPPDRAG ingår att sprida statistik och att öka användningen av statistik i samhället. Detta gör vi bland annat genom att via vår webbplats erbjuda kostnadsfri tillgång för alla till hela vår statistikdatabas. För att lyckas fullt ut med vårt uppdrag måste vi också kontinuerligt undersöka hur vi ytterligare kan förbättra tillgängligheten för nuvarande och potentiella användare av statistiken. I takt med den tekniska utvecklingen får vi nya möjligheter att hitta nya smarta sätt att undanröja hindren och tillgängliggöra statistiken.

Det finns också ett annat skäl för oss att följa den tekniska utvecklingen noga. En grundbult i det svenska statistiksystemet är att Svensk officiell statistik, framtagen av SCB och andra statistikansvariga myndigheter, produceras enligt särskilda kvalitetsriktlinjer som bygger på vetenskapliga och etablerade metoder. När nya möjligheter tillkommer för att sprida statistiken är vi självklart angelägna om att anamma nya tekniker – förutsatt förstås att tekniken är säker. Som användare och kund hos SCB ska du kunna förvissa dig om att vår statistik är kvalitetssäkrad, oavsett hur du får tillgång till den.

I maj i år släppte SCB en betaversion av ett nytt *api*, ett program för att automatiskt hämta statistik ur Statistikdatabasen till ett annat program – från dator

till dator – som på ett helt nytt och fritt sätt ger människor tillgång till Sveriges officiella statistik. Förhoppningen är att det ska öka användandet av den statistiska informationen och öppna upp för nya kreativa användningar av vår statistik. Den här sortens data har vi haft tillgänglig i många år nu, men *api*et gör det möjligt för externa användare att komma åt data i Statistikdatabasen via egna system.

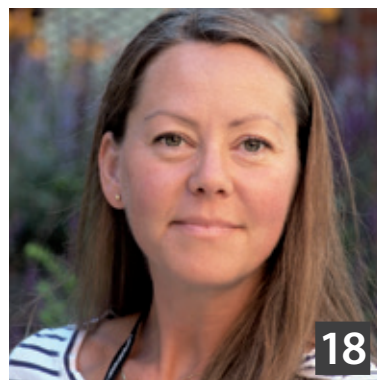
Med SCB:s *api* vill vi bana väg för att fler och olika typer av aktörer lättare kan sprida vår statistik. Vi vill uppmuntra andra att använda sin expertis och kreativitet för att göra statistiken tillgänglig och användbar för fler. Ju flera kockar desto bättre soppa, kan man säga. Vi hoppas också att vårt *api* blir ett sätt

för oss och de utvecklare som utnyttjar *api*et, att lära av varandra. Målet förblir alltså detsamma: att göra statistiken mer lättillgänglig för våra användare.

Öppen data är en aktuell fråga inte bara för SCB, utan för hela Myndighetsverige. Att delta i den allmänna debatten är därför angeläget för oss.

Vårt statistiklager erbjuder stor tillgång till information – utbudet kan te sig svårt att överblicka. Som kund är du alltid välkommen att kontakta Statistikservice för att hitta det du behöver.

Stefan Lundgren
Generaldirektör

4–7

Höst på Jordbruksverket – vad är på tapeten så här års?

Ann-Marie Karlsson, statistikansvarig på Jordbruksverket i Jönköping.

8–9

Birgitta Magnusson Wärmark skriver i en krönika: **"Silverbröllop med nationalräkenskaperna"**

10–13

En efterlängtd statistik

Läs om möjlig hushålls-, boende- och bostadsstatistik i samband med Lägenhetsregistret.

14–15

Nyhetsbyrån Siren bevakar nyheter från myndigheter som SCB

Möt *Samuel Inghammar*, nyhetschef på Siren.

16–17

En personlig betraktelse av Almedalen

Karin Anderberg tittar tillbaka på sommarens stora event.

18–19

METODER VID SCB:

RAKS, Registerbaserad aktivitetsstatistik – en metod att studera graden av etablering på arbetsmarknaden

Susanne Gullberg Brännström, arbetsmarknadsstatistiker vid SCB.

20

Ny avdelningschef vid SCB

Pär Westerberg, avdelningen för data-insamling från hushåll och individer, om bland annat arbetet med bortfallsfrågorna.

– Får är det enda djurslag där antalet ökat de senaste åren, säger **Ann-Marie Karlsson** på Jordbruksverket.
Läs intervjun på sidan 4!

Gränspendling från Sverige till Danmark och Norge

Drygt hälften av de svenska gränspendlarna till Danmark och Norge 2008 var under 35 år och mer än en fjärdedel var under 25 år. Antalet 25-åringar har ökat kraftigt sedan 2005. Det kan bero på att personaluthyrningsföretagen har varit mycket aktiva i Norge.

År 2008 var det minst en invånare i var och en av Sveriges 290 kommuner som arbetade i Norge. För närmare 50 kommuner var det 200 invånare eller fler, som arbetade i de två grannländerna.

Läs hela publikationen *Gränspendlingen från Sverige till Danmark och Norge åren 2001–2008* på norden.org. Där kan du även köpa den i tryckt form.

Höst på Jordbruksverket

Jordbruksfrågor är alltid i fokus när det gäller EU. Tidigare i år tog EU beslutet att förbjuda bekämpningsmedel med neonikotinoider. Vad är mer på tapeten så här års? **Källa: SCB åkte till Ann-Marie Karlsson, statistikansvarig på Jordbruksverket i Jönköping.**

RESAN TILL JÖNKÖPING gick genom vackert Vätternlandskap där fälten lyste gula med mogen säd, och äppelodlingarna på östra sidan gav en bild av sydligare trakter. Sommaren har varit ovanligt varm och torr – men vad tror man om skörden i år?

– Det är oftast stora skillnader inom landet och totalt sett tar de ofta ut varandra, säger **Ann-Marie Karlsson**. Det har varit väl torrt för vissa grödor, men generellt sett är det bra förhållanden i år.

Det var sämre förra hösten vilket innebar att arealen av höstsådda grödor är mindre än normalt. Just de höstsådda grödorna – som höstveten – ger stora delar av skörden. Sammantaget ser vi i vår prognos från den 19 augusti, att skörden blir lite mindre än förra året.

Strukturundersökningen

Statistikenheten svarar för produktionen, sammanställningen och utvecklingsarbetet av statistik inom jordbruks- och livsmedelsområdet. 14 personer arbetar på enheten, som förstärks med

ytterligare 14 sommarjobbare med anledning av *Strukturundersökningen*. Den genomförs vart tredje år med hjälp av 85 000 blanketter. 20 000 av de som tillfrågas får ytterligare frågor om exempelvis arbetstid. 20 procent av de som svarar gör det via webben, övriga svarar via pappersblankett eller ringer in uppgifterna.

Strukturundersökningen regleras av EU, men mättag väljer varje enskilt medlemsland. Sverige valde den 5 juni, vilket väckte viss debatt eftersom jordbruken var inne i en hektisk period.

– Vi behöver dock tiden för att hinna samla in allt material, menar Ann-Marie. Vi får fundera på om vi kan göra svarsperioden längre vid nästa tillfälle.

Strukturundersökningen är basen för *Lantbruksregistret* och en rad urvalsundersökningar. Man frågar efter uppgifter som inte finns i administrativa register vid Jordbruksverket eller SCB.

– Vid en användarstudie framkom att just grunddata är något som många vill ha, för att sedan förädla statistiken i egna avancerade modeller, exempelvis hur jordbruket påverkar miljön.

”90 procent av statistiken inom jordbrukssektorn är detaljstyrd av EU. Vissa frågor blir därför lite konstiga för oss i Sverige, som huruvida man använder traktor – en uppgift som naturligtvis kan vara berättigad i Rumänien.”

Foto: Monica Holmberg

Foto: Monica Holmberg

– 90 procent av statistiken inom jordbrukssektorn är detaljstyrd av EU. Vissa frågor blir därför lite konstiga för oss i Sverige, som huruvida man använder traktor – en uppgift som naturligtvis kan vara berättigad i Rumänien.

Har ni möjlighet att påverka inom EU?

Vi deltar i många grupper och påverkar därför i någon mån. Det är viktigt att agera i tidigt skede så att andra med liknande uppfattning kan haka på. Finland och Storbritannien har ofta samma synsätt som vi, och även Danmark och Tyskland. Det här är länder som ofta kan använda register för att ta fram statistik och där också jordbruket ser rätt lika ut.

Vad är aktuellt inom EU på ert område?

Nu planeras jordbrukspolitiken för de närmaste fem-sex åren och en femårsbudget tas fram. Det kommer att innebära förändringar, både för jordbrukarna och för vårt arbete med stöden. Just nu förbereder vi exempelvis arbetet med ett stort it-projekt. Cirka 40 procent av EU:s budget går till jordbrukssektorn, bland annat som

lantbruksstöd. Det är den enskilt största posten inom EU – och alltså väldigt viktig.

Berätta kort om Jordbruksverket!

Vi är cirka 1 200 anställda och 650 sitter här i Jönköping. Många arbetar alltså lokalt och regionalt, exempelvis 400 veterinärer. De har en viktig uppgift inom smittbekämpning och måste finnas på plats, även i trakter som inte är marknadsmässiga för övriga veterinärer.

Berätta om din blogg *Jordbruket i siffror* och era satsningar på de sociala medierna!

Vi tror på de sociala medierna som ett sätt att komma i kontakt med våra olika målgrupper och flera i verksamheten är aktiva – generaldirektören har till exempel ett eget twitter-konto.

Jordbruksverket har flera facebooksidor, bloggar och twitter-kanaler. Appar om fåglar och insekter, *LärKvitter* och *Nyttodjur*, är populära. Vi jobbar också med djurskydd och har exempelvis information om faror med smuggelhundar på Youtube.

>>

Foto: Monica Holmberg

I statistikbloggen vill jag förmedla det aktuella. När medierna uppmärksammar ett område, kan jag direkt och ganska opretentiöst ge mer information, exempelvis om köttkonsumtion och mjölkpriser. Man söker fakta och vi är väldigt glada för våra många och långa tidsserier – de är ovärderliga. Jämförelser över tid om en aktuell fråga som mjölkpriser eller antal kor, hör till de mest klickade på bloggen.

Är ni nöjda med beslut kring besprutning för att skydda bisamhällena?

Det dog många bin i vintras och bina är viktiga, inte minst för vår livsmedelssäkerhet. Vi var med och tog fram underlagsmaterial till regeringen inför beslutet om att förbjuda neonikotinoider. Vi tror det är viktigt med mera kunskap om hur bisamhällena kan skyddas. Just nu jobbar vi med ett stort projekt där vi tar fram beredskapsplaner för vad vi ska göra om det kommer in kvalster och baggar som skadar bina. I projektet görs också fältförsök för att skaffa mer kunskap om hur bin påverkas av neonikotinoider.

Är statistiken inom ert område uppdelad på ekologiskt odlad och icke, ungefär som vi delar upp på kön – och mäter ni attityder till ekologisk odling?

Vi mäter inte folks attityder men vi redovisar statistiken i grupperna *totalt* och *ekologiskt odlad*.

Vad innebär ekologisk mat?

Inga kemiska bekämpningsmedel och utan artificiell mineralgödning. Det brukar innebära mindre skörd – 50 till 70 procent av den konventionella skörden, men det brukar kompenseras av högre priser och ekonomiskt stöd. Djuren äter ekologiskt foder, mest från den egna gården, de äter mindre kraftfoder och är oftare ute.

Vilken mat är vi självförsörjande på?

Ägg – där är vi självförsörjande till 93 procent.

Hur är det med får?

De är det enda djurslag där antalet ökat de senaste åren. Vi äter också mer lammkött, såväl svenskt som importerat. Får är bra på att hålla betesmarkerna öppna och de anses lättare att sköta än exempelvis kor.

Visst ökar väl äppelodlingarna?

Sedan 2007 har antalet äppelträd ökat med 31 procent, och år 2012 fanns över 2,5 miljoner äppelträd i svenska odlingar. Då har vi inte räknat in alla träd som står i våra trädgårdar. Planteringen av nya äppelträd var faktiskt högre under

de senaste fem åren än den varit under någon femårsperiod sedan åtminstone 20 år tillbaka. Dessutom är flera nya och nygamla äppelsorter på stark frammarsch och fler sorter gör att säsongen för svenska äpplen blir längre.

När kommer skördesiffrorna för 2013?

SCB samlar in den statistiken på vårt uppdrag och vi släpper preliminära siffror i november. I april kommer sedan den slutliga skördestatistiken för 2013 – de brukar överensstämma rätt väl med de preliminära. Vi publicerar på såväl SCB:s webbplats som Jordbruksverkets, och dessutom i Statistiska Meddelanden, SM.

Hur ser ert samarbete ut med SCB?

SCB genomför de två största undersökningarna *Skördestatistik* och *Jordbrukens ekonomi* på vårt uppdrag. Därutöver tar vi själva fram mycket officiell statistik som endast publiceras på vår webbplats.

Vi har bra samarbete med SCB:s Lantbruksenhet och i övrigt skulle jag vilja att vi kunde mötas mera som två statistikansvariga myndigheter, för att tillsammans utveckla statistik där våra ansvarsområden gränsar till varandra. SCB:s roll som styrande av kvalitetsarbetet är bra och vi har bra samarbete inom *ROS – Rådet för den officiella statistiken*.

Finns den statistik som behövs på området?

Ja i stort, även om det alltid finns mera att göra. Jag tycker att vi har en bra mix av långa tidsserier och basstatistik om djur och odling, samtidigt som vi har utvecklat nya områden som ekologisk statistik. Vi gör också enskilda studier om intressanta ämnen, som den i år över dränering i jordbruket. Andra exempel är det samarbete vi har med Skogsstyrelsen där vi drar nytta av deras kunskaper om ägande av skogsmark, för att ta fram liknande siffror om åker- och betesmark.

Allt om landet är en spännande produkt där vi har använt en hel del SCB-statistik för att generellt titta på utveckling av landsbygden, men också av städerna. Vi har grupperat statistik om exempelvis näringsliv, befolkning och fritidsaktiviteter på ett nytt sätt, med landsbygden i fokus. Det är spännande att använda befintlig statistik och vrida om den lite.

Vad tror du om framtiden inom jordbruksområdet?

Vi behöver alltid mat och vi kommer nog att bry oss om vad vi äter i högre grad. Samtidigt minskar vår kunskap om jordbruk och landsbygd. Jordbruken blir färre och vi bor i större städer. Vi saknar ofta kontakt med hur jordbruk går till – vi visste mycket mera bara för någon generation sedan. Utan kunskap blir det svårare att fatta beslut om den mat vi äter.

Vi förlorar kontakten med landsbygden, samtidigt som vi bryr oss mer om vad vi äter. Utan kunskap blir det dock svårt att fatta beslut om det vi äter, menar Ann-Marie.

"2050 är klimatfrågan löst. Vad äter vi då?" Ert

föredrag i Almedalen fick pris för mest hållbara seminarium – grattis! Vad är svaret, äter vi odlade musslor som räddar övergödningen i våra hav? Kan vi odla musslor även i Östersjön?

Vi äter råvaror som är lokalt producerade efter säsong. Vi väljer kött med omsorg och minskar andelen. Burgare som till hälften består av bruna bönor och till hälften lokalproducerat kött, lär vara jättegoda.

Ja, man kan odla musslor även i Östersjön – kanske inte för mat till oss själva, men väl för att fånga in övergödning och mala till djurfoder.

Till sist Ann-Marie: vad lämnar ni för rekommendationer vad gäller mördarsniglar? Är det bara ett problem för trädgårdsodlare?

Ja, det är störst för trädgårdssidan. Jordbruket har större problem med åkersnigeln. För mördarsniglar finns två godkända kemiska preparat som innehåller järnsulfat – och så kan man ju alltid plocka dem för hand.

Monica Holmberg

TIPS!

Du hittar en rad appar på jordbruksverket.se:

Nyheter, LärKvitter, Nyttodjur, Ogräsdatan, Spridarval, Växtskyddsinfo och Växtskyddsinfo Trädgård.

Silverbröllop med nationalräkenskaperna

Tjugofem år på samma jobb – trist? Nej då, inte med nationalräkenskaper. Det gäller att vara alert, nyfiken och idérik, skriver **Birgitta Magnusson Wärmark.**

HÄR KOMMER GLIMTAR från mitt långa äktenskap och dess utmaningar med nationalräkenskaperna, NR. Det går att dra paralleller med privatlivet – slöa inte till, det gäller att vara kreativ för att utvecklas tillsammans!

När jag började arbeta med NR i slutet av 80-talet var vi en liten grupp på 25 personer. Många hade arbetat i tjugotalet år och stannade en bit in på 2000-talet, med djupa kunskaper inom området. Det var en fantastisk trygghet med veteranerna, där några även hade jobbat inom OECD. Vår manual, *System of National Accounts*, togs fram genom samarbete mellan FN, IMF, OECD, EEC och Världsbanken – den var inte så tydlig i alla avseenden.

Med EU-medlemsskapet ändrades arbetssituationen fullständigt. Vi skulle anpassa oss till den europeiska förordningen för NR, den gäller som lag. Alla länders beräkningar måste harmo-

”Det handlar om att fixa bokföring för en hel nation. Inkomster, utgifter, sparande, kapital – ja, alla delarna ska hänga ihop.”

niseras, kraven och kontrollen från EU-organen blev omfattande.

Detta inträffade i en period av oro för 1 januari 2000, detta magiska datum. Skulle alla data-system krascha? Med duktiga personer togs nya it-lösningar fram och inför nyårsdagen var våra beräkningar överförda från stordatorn till pc-miljö. Det var verkligen kul att vara med!

Allt större krav ställs på dokumentation och internationell rapportering. Vår beskrivning av källor och beräkningsmetoder nagelfars med jämna mellanrum av tjänstemän på Eurostat. De skickar hundratals frågor om förtydliganden och ett hitrest gäng ställer frågor i en veckas tid. Det är viktigt att EU-länders nationalräkenskaper är harmoniserade och har bra täckning, en stor andel av medlemsavgiften till Europeiska Unionen baseras på NR-data.

Men vad gör då NR till ett så intressant arbete?

Det handlar om att fixa *bokföring för en hel nation*. Inkomster, utgifter, sparande, kapital – ja, alla delarna ska hänga ihop. Den gyllene regeln är att allt som produceras också ska användas inom samma period, om det inte läggs på lager.

Hur ska man åstadkomma detta för en hel nation? Jo, med god tillgång till underlag och genom att konfrontera uppgifter mot varandra för att avgöra om de är rimliga. *Analys* är ett mycket viktigt inslag. Det är både kostsamt och svårt att samla in information, det gäller att använda tillgänglig, och även svårtillgänglig data. Register och annat material som tagits fram för andra ändamål, kan komma väl till pass.

Droger, alkohol, tobak och prostitution

Ibland krävs det beräkningar av aktiviteter där det saknas konkreta underlag, exempelvis döld och även viss illegal verksamhet. Det är en utmaning och det kräver kontakter med människor som jobbar med exempelvis sociala perspektiv eller brottsperspektiv. Det väckte stor uppmärksamhet när vi för snart tio år sen presenterade våra första beräkningar av drogaktiviteter, smuggling av alkohol och tobak samt prostitu-

tion. Och det är stimulerande att jobba med NR som ofta diskuteras i medierna och även innebär kontakt med många användare. Det är viktigt och ansvarsfullt material som underlag för beslutsfattande.

Kunskaper på export

Att arbeta med samma uppgifter under längre tid innebär att man samlar på sig mycket kunskaper. SCB deltar i Sveriges bistandsverksamhet och det har gett mig möjlighet att hjälpa andra länder att utveckla nationalräkenskaper. Mina kunskaper om turismberäkningar har tagit mig till exotiska platser som Jamaica och Kap Verde. Det är oerhört stimulerande att få jobba med kollegor i andra länder och visst är det härligt med naturupplevelser, kultur, mat – och inte minst musiken på dessa platser. Bob Marleys och Cesaria Évoras sånger sätter igång vibrationer.

På Kap Verde råkade jag ut för mitt enda överfall och blev av med mindre värdesaker. Det blev intressanta frågor från polisen – om min ålder, dock inte mitt födelsdatum, men min fars namn, även om han inte var i livet.

Jag har tillbringat arbetsperioder i Vilnius, Belgrad, Ouagadougou och Tbilisi. De har bjudit på fina kontakter med kollegor och har känts väldigt bra på grund av den stora hunger som finns att förkovra sig inom nationalräkenskaper. Jag är ruskigt imponerad av allt engagemang och viljan att lära. Naturligtvis bjuder även dessa städer på kulinariska och musikaliska läckerheter samt fantastiska byggnadsverk.

Mina kollegor finns främst i andra länder. Vi träffas på EU-möten, där olika frågor och problemlösningar diskuteras. Även internationell seminarieverksamhet förekommer med kollegor från Amerika, Asien och Australien. Sverige är ett land med stora internationella företag. Aktiviteterna kan vara uppdelade på olika länder och även utlagda till andra företag. Det är stora utmaningar att reda ut vilka ekonomiska uppgifter som ska hänföras till vårt land, och hur verksamhet i olika länder och gränshandel ska registreras.

Nationalräkenskapernas utveckling

Vi är nu en betydligt större skara som jobbar med NR, cirka 80 personer. Vi har inkorporerat flera nya aktiviteter och data tas fram allt snabbare,

Foto: Lena Blåsjö Jansson

bare, men med oförändrad kvalitet. Omsättningen bland personalen är också betydligt större nu för tiden. Det är dags att byta ut våra datasystem och vi har en uppdaterad förordning om NR till i september nästa år. Den innebär att vi ska inkludera och förändra redovisningen av vissa aktiviteter. Den största är att FoU i framtiden ska redovisas som investering och inte något som belastar kostnadssidan i verksamheten. Det kommer att höja Sveriges BNP-nivå med runt fyra procent.

Internationellt pågår ett ständigt utvecklingsarbete. Förutom uppdateringen nästa år, finns i framtiden i pipeline att bland annat inkludera beräkningar av humankapitalet i NR. Det pågår en ständig diskussion om hur man kan komplettera BNP-begreppet – som bara mäter den ekonomiska utvecklingen – med andra välfärdsåtgärder och hur man ska väga samman dessa till ett enhetligt begrepp.

Så nog finns det stora och spännande frågor att jobba med även framöver! Men det blir inget guldbrylllop med nationalräkenskaper för min del. Nu pockar barndomsbygden i Blekinge på min uppmärksamhet. Där finns det stora utmaningar med att hålla landskapet öppet på min lilla fädernegård.

"I framtiden finns i pipeline att bland annat inkludera beräkningar av humankapitalet ..."

Birgitta Magnusson Wärmark, SCB
birgitta.magnussonwarmark@scb.se

Efterlängtd statistik

För länge sedan genomfördes den sista enkät-baserade **Folk- och Bostadsräkningen i Sverige, FoB90**, alltså 1990. Vid den här tiden fick alla hushåll i Sverige en enkät om bland annat de boende i hushållet och bostadens storlek. Den bedömdes av många som omfattande och svår att besvara och det uppkom diskussioner om varför undersökningen genomfördes. Även på SCB var arbetet omfattande och kostsamt.

Statistik om *hushåll, boende och bostäder* är viktiga underlag på såväl regional nivå som för riket. Den används bland annat till planering av bostadsbyggande och utvärdering av social välfärdspolitik – och stora användare är kommuner och forskare.

I dag har Sverige och de nordiska länderna ett väl utvecklat registersystem. Som EU-medlemsland hade Sverige skyldighet att genomföra en folk- och bostadsräkning för

år 2011 med valfri metod; enkätbaserad, registerbaserad eller en kombination. Redan på 1990-talet beslutades att Sverige inte skulle genomföra traditionella folk- och bostadsräkningar utan övergå till en registerbaserad modell.

För att möjliggöra denna modell behövdes ett register över bostäderna, det som kom att kallas *Lägenhetsregistret*. Sedan tidigare fanns *Registret över totalbefolkningen – RTB*, ett register över folkbokförda i

Sverige. För att koppla samman personer med bostäder kompletterades folkbokföringen med ett lägenhetsnummer för boende i flerbostadshus – de i småhus hade redan en unik koppling till sin bostad.

Uppbyggnaden av Lägenhetsregistret och kompletteringen av folkbokföringen medför att hushåll kan skapas av personer folkbokförda i samma bostad. För personer i flerbostadshus hade det ti-

”Hushållen skapas utifrån folkbokföringen och får en unik identitet som folkbokföringshushåll.”

digare endast varit möjligt att via register koppla samman personer till familjer utifrån civilstånd och/eller gemensamma barn. Men även sambopar utan gemensamma barn kan nu kopplas samman till hushåll och familjer.

Hushållen skapas utifrån folkbokföringen och får en unik identitet som folkbokföringshushåll. Även uppgifter om hushållstyp, hushållsstorlek och personens hushållsställning kan tas fram.

Bor du på annan plats än där du är folkbokförd, tillhör du i statistiken det hushåll där du är folkbokförd.

Och nu blir det alltså möjligt att via register kontinuerligt ta fram statistik om hushåll, boende och bostäder.

Statistik över hushåll

Genom att personer och bostäder kan kopplas ihop, även i flerbostadshus, kan hushåll bildas. I slutet av året kommer den första registerbaserade hushållsstatistiken att publiceras. Den första publiceringen kommer att bestå av enkla tabeller, som utvecklas över tid. De planeras innehålla statistik över:

- Antal hushåll och personer efter hushållstyp och region.
- Antal hushåll och personer efter hushållsstorlek och region.
- Antal personer efter hushållstyp, ålder och region.
- Antal personer efter hushållsställning och personens bakgrund, svensk eller utländsk.
- Antal personer efter hushållstyp och personens bakgrund, svensk eller utländsk.

Den finaste regionala nivån i tabellerna avser kommun.

Fördelar med nya modellen

Modellen för hushåll är totalräknad, kontinuerlig och billig, dessutom minskar uppgiftslämnandet för personer och hushåll. Den innebär också nya möjligheter när registeruppgifterna kan användas vid urval av hushåll, och det ges nya möjligheter till hushållsstatistik på uppdragsbasis för finare nivå än kommun.

Självklart finns det vissa problem. Personer i registret som inte kan kopplas till en

- Genomsnittlig bostadsarea per person fördelad efter hushållstyp, boendeform och region.

- Trångbodda hushåll i flerbostadshus fördelade efter hushållstyp, upplåtelseform och region.

Nytt för boendestatistiken är att den finaste regionala nivån i tabellerna avser kommun samt att det kommer att finnas möjlighet till boendestatistik på uppdragsbasis för finare nivå än kommun.

I dagens officiella boendestatistik har hushållet fast-

"Modellen för hushåll är totalräknad, kontinuerlig och billig, dessutom minskar uppgiftslämnandet för personer och hushåll."

bostad, kan därmed inte bilda hushåll. Det kan bero på att unik adress saknas, lägenheten inte är nummersatt, personen kan vara skriven på församling eller personen kan ha okänd hemvist.

Statistik över boende

Folkbokföring på lägenhet och nya lägenhetsuppgifter i register ger nya möjligheter att beskriva hur hushållen bor, och boendestatistik beräknas publiceras i slutet av året. Exempel på tabeller som kommer kunna publiceras är:

- Antal hushåll och personer efter hushållstyp, boendeform och region.
- Antal hushåll och personer efter hushållsstorlek, boendeform och region.
- Antal personer efter ålder, kön, boendeform och region.

ställt vid en telefonintervju. Hushållen svarar på hur man förfogar över bostaden, om man bor i småhus eller flerbostadshus och hur stort man bor. Man kan sedan beskriva hushållets faktiska boende. Med hjälp av registeruppgifter kommer man skatta hushållets boende utifrån var man är folkbokförd. Fördelen är att de allra flesta människor är folkbokförda på en lägenhet, vilket ger ett stort material där man kan beskriva förhållandena i kommuner – och även i mindre områden.

Boendeformen redovisas efter hur fastigheten ägs

Boendeformen kommer att redovisas med hjälp av fastighetsägarens juridiska form. Är en privatperson ägare och folkbokförd på fastigheten, blir >>

boendeformen äganderätt. Är en bostadsrättsförening ägare, blir de folkbokförda bostadsrättsinnehavare även om de hyr sin bostad av bostadsrättsföreningen. Övriga bostäder bli hyresrätter i statistiken.

Man kommer att kunna ange om hushållen finns i flerbostadshus eller småhus. För båda hustyperna finns variabeln *boarea* som kan användas

för att beskriva utrymmesstandard. För boende i flerbostadshus finns även *antalet rum* som brukar användas för att beskriva *trångboddhet*.

Statistik över bostäder

Sedan 2010 produceras bostadsstatistik vid SCB med *fastighetstaxeringsregistret, FTR* som bas. Under 2014 kommer lägenhetsregistret att ersätta

FTR som källa. Det innebär att SCB kan redovisa ett antal nya variabler och statistiken får bättre kvalitet. Exempel på tabeller som kommer kunna publiceras är:

- *Antal lägenheter efter hustyp och byggnadsperiod*
- *Antal lägenheter efter hustyp och ägarkategori*
- *Antal lägenheter efter hustyp och upplåtelseform*

Illustration: Monica Holmberg

- Antal lägenheter efter hustyp och storlek (boarea)
- Antal lägenheter i flerbostadshus efter storlek (antal rum)
- Antal specialbostäder för äldre, funktionshindrade och studenter.

Den finaste regionala nivån i tabellerna avser *kommun*, men det kommer också bli möjligt att på uppdragsbasis ta fram redovisning på finare nivå.

De största förändringarna jämfört med dagens bostadsstatistik blir således att statistiken produceras utifrån lägenhetsregistret, att ett antal nya variabler kan redovisas och att statistiken görs tillgänglig på kommunnivå.

Lägenhetsregistret kan även användas som urvalsram för olika enkätundersökningar. Ett exempel är undersökningen *Hyrer i bostadslägenheter*, som kan få en bättre och mer aktuell urvalsram.

Skillnader mellan folkbokfört och faktiskt boende

Kvalitetsstudier som gjorts i samband med *Census*, folk- och bostadsräkningen till EU, visar skillnader mellan folkbokfört och faktiskt boende. Alla bor inte där de är folkbokförda.

”Det förekommer att personer, av olika mer eller mindre legitima anledningar, väljer att folkbokföra sig på en annan adress än där man faktiskt tillbringar merparten av sin dygnsvila.”

Det gäller exempelvis gruppen *unga vuxna* som fortfarande är folkbokförda hos sina föräldrar, trots att de har flyttat. Det kan också gälla äldre personer som har flyttat till servicehus men är folkbokförda hos exempelvis make/maka eller barn. För hushållsstatistiken betyder det att antalet små hushåll underskattas och större överskattas.

En person är folkbokförd på **en** lägenhet. Det betyder att de barn som har separerade föräldrar och bor växelvis hos föräldrarna, enbart kan redovisas i det hushåll där de är

folkbokförda. Dubbelt boendet kan således inte redovisas i boendestatistiken.

Det förekommer att personer väljer att folkbokföra sig på en annan adress än där man faktiskt tillbringar merparten av sin dygnsvila. Den statistik, i form av hushålls- och boendestatistik, som bygger på kopplingen mellan befolknings- och lägenhetsregistret, visar alltså inte på de faktiska boendeförhållandena – den visar hur befolkningen är folkbokförd.

Monica Holmberg

Foto: Monica Holmberg

FÖR MER INFORMATION, KONTAKTA:

Lovisa Sköld, lovisa.skold@scb.se, Boendestatistik, Avdelningen för befolkning och välfärd
 Martin Verhage, martin.verhage@scb.se, Bostadsstatistik, Avdelningen för regioner och miljö
 Margareta Carlsson, m.carlsson@scb.se, Hushållsstatistik, Avdelningen för befolkning och välfärd

Siren använder statistik som en källa till nyheter

Nyhetsbyrå Siren gör nyheter av allt ifrån den vanligaste födelsedagen i Norrtälje kommun till tingsrätternas domar och Justitieombudsmannens beslut.

– **ATT BÖRJA I** statistiken är ett bra sätt att angripa ett ämne, säger **Samuel Inghammar** som är nyhetschef på Siren.

Reportrarna på nyhetsbyrå Siren arbetar med att bevaka myndigheter, samla in underlag, välja ut relevant material och skicka nyhetsuppslag till majoriteten av Sveriges mediebolag. Bland deras 200 kunder finns främst lokal- och branschmedier.

”Statistiknyheter är ofta mycket uppskattade av våra kunder. Det tror jag beror på att de kan vinkla statistiken på många olika sätt”

Foto: Lena Hammar

– Vi försöker bevaka det som är svårt för en lokalredaktör att bevaka. Till exempel är det orimligt för en lokaltidning att varje dag gå igenom alla beslut från Justitieombudsmannen för att det kanske är något där som berör dem. Vi gör det jobbet åt dem i stället, berättar Samuel.

Nyhetsutskicken består dels av underlaget, dels av en förklarande notistext. På så sätt erbjuder Siren sina kunder att utgå från deras notis som en nyhet i sig eller som ett uppslag till en egen nyhet.

– Vi taggar alltid våra nyheter, vilket innebär att en enskild nyhet från oss kan gå både till en enda redaktion eller till de flesta redaktioner. När det gäller våra statistiknyheter försöker vi göra dem så tillgängliga som möjligt för att alla ska kunna hitta sin egen vinkel i nyheten.

Statistiknyheter går hem hos kunder

När Sirens journalister gör nyheter av myndigheters handlingar behöver de ofta komplettera med statistik från SCB för att kunna sätta in nyheterna i ett sammanhang.

FAKTA

Nyhetsbyrå Siren startade år 2001 och har idag cirka tio fast anställda samt ett antal frilansare. De har specialiserat sig på att bevaka myndigheter, alltifrån Högsta domstolen till en kommuns miljöförvaltning, åt majoriteten av Sveriges mediebolag. De tillhandahåller nyhetsuppslag åt sina kunder och gör totalt cirka 200 nyhetsutskick en vanlig dag.

Statistik är ett viktigt underlag för samhällsdebatten och spelar stor roll för vår demokrati, menar Samuel. Men han poängterar också vikten av att man måste kunna lita på statistiken.

– Vi har väldigt stort förtroende för den statistik vi hämtar och beställer från SCB, säger han. Samarbetet fungerar också bra. Det är lätt att hitta vem man ska vända sig till, och vi får snabbt svar på vad som är möjligt att göra och vad det i så fall skulle kosta att ta fram statistiken.

För att få fram unika nyhetsuppslag till sina kunder använder Siren officiell statistik som går att bryta ner på läns-, kommun- eller branschnivå.

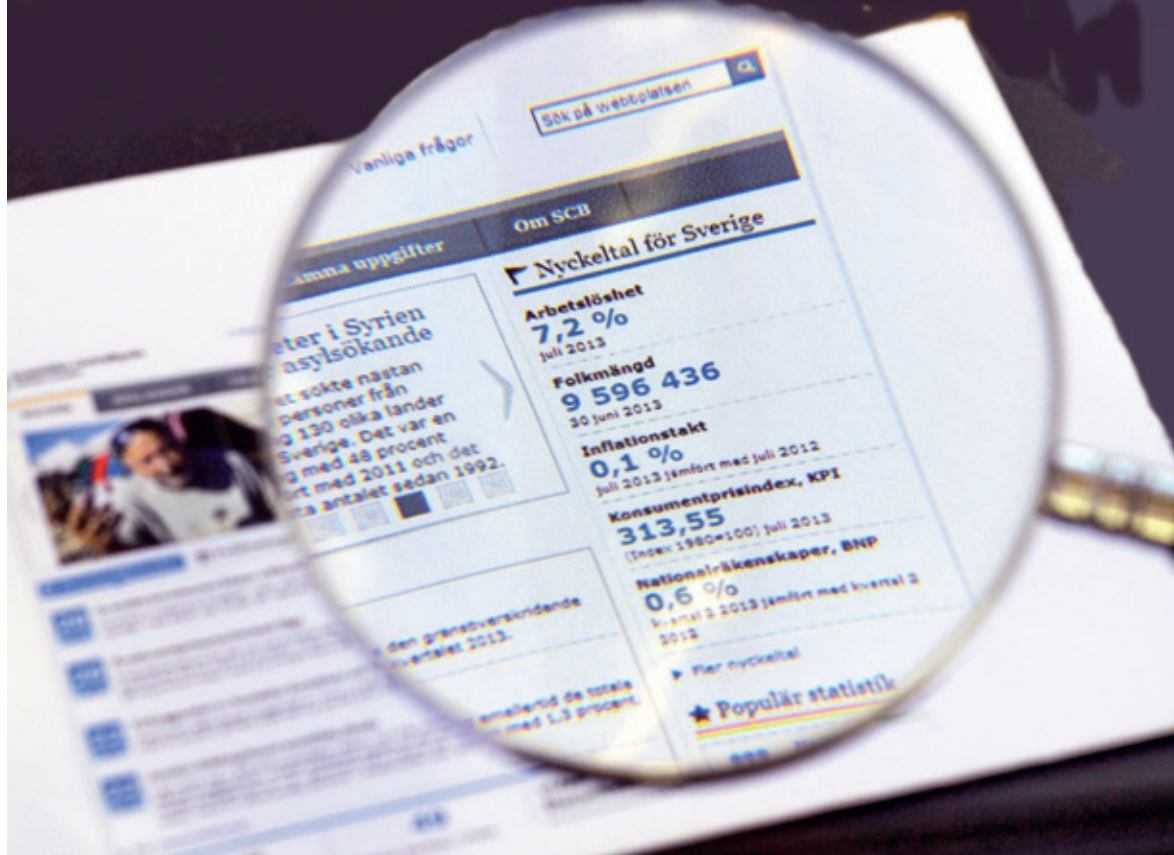

Foto: Monica Holmberg

– Den statistik som vi använder mest är befolkningsstatistik. Vi har till exempel beställt statistik över den vanligaste födelsedagen på kommunnivå och det var mycket uppskattat av lokala redaktörer.

Siren bedriver även ett eget nyhetsarbete och då använder de statistik för att hitta en egen vinkel på ett ämne som de tycker är aktuellt och viktigt.

– I mitten av augusti så tog vi till exempel fram uppgifter om hur många barn per kommun som börjar i skolan. Och i juli inför Pride-festivalen tog vi fram uppgifter om samkönade äktenskap på länsnivå. I och med det gav vi möjlighet till lokala medier att göra egna nyheter kring ett riksfenomen.

Nyhetsbyrån vänder sig även till andra statistikansvariga myndigheter, exempelvis Brottsförebyggande rådet, Jordbruksverket och Tillväxtverket, för att hitta material att göra nyheter av.

– Statistiknyheter är ofta mycket uppskattade av våra kunder. Det tror jag beror på att de kan vinkla statistiken på många olika sätt, avslutar Samuel.

Maria Sjölander

MER INFORMATION

Kontakta Samuel Inghammar via e-post: samuel.inghammar@siren.se.

VISUELL STATISTIK
EN BILD SÄGER MER ÄN TUSEN ORD

Torsdagen den 14 november arrangerar Statistiska centralbyrån ett seminarium om visualisering av statistik.

Du får information om diagramstandard och varför en sådan behövs, SCB:s Statistikatlas och hur det är möjligt att bygga en egen applikation och möjligheter med SCB:s API mot Statistikdatabasen. Vi berättar också om ett paradigmskifte för geodata och kartor i statistikproduktionen, och slutligen visar vi och förklarar infografik.

Du är välkommen till Garnisonen, Stora hörsalen, Karlavägen 100, Stockholm.

Seminarier är gratis men föranmälan krävs. Anmäl dig på scb.se under Kurser & seminarier senast fredag 8 november.

Almedalsveckan – en personlig tillbakablick

Vi på SCB arbetar inte med åsikter. Vi har inget budskap att sälja. Vad har vi då i Almedalen att göra? **Karin Anderberg** var på plats i Almedalen och gör här en personlig tillbakablick.

ÅRETS ALMEDALSVECKA

samlade mer än tusen olika arrangörer; intresseorganisationer, kyrkor, branschorganisationer, företag, fackföreningar, kommuner, medier – och så de politiska partierna förstås. Fler än 2 000 olika evenemang var anmälda till det officiella Almedalskalendariet.

SCB fanns på plats under veckan med en "statistikkiosk", där besökarna kunde få material av olika slag, hjälp med att hitta statistik på vår webbplats eller delta i en daglig frågetävling. Vi arrangerade också sex

"I mediedebatten om fenomenet Almedalen har det framförts att medierna allt mer går från att bevaka det som sker till att i allt större utsträckning själva ta plats på scenen."

seminarier i vitt skilda ämnen, som hur medellivslängden hänger ihop med hur mycket man har pluggat. Eller hur ser sambanden ut mellan koldioxidutsläppen och BNP-utvecklingen i olika länder? Matpri-

Foto: Lena Blåsjö Jansson

serna i Europa, som vi tog upp i vårens Källa:SCB, var ämnet för ett annat seminarium.

Ett återkommande tema i debatten inför varje Almedalsvecka är frågan om det rimliga i att myndigheter, kommuner och andra offentliga verksamheter spenderar skattepengar på att vara med i Almedalen. Det är naturligtvis en relevant fråga och bland de många programpunkterna i Almedalen fanns det förstås också seminarier som behandlade just det. Som offentlig myndighet måste vi också ständigt ställa oss den frågan. Är det värt för oss att vara här?

Vi finns där – för de som vill gå till källan

Almedalen är ett åsiktstorg. Alla finns där för att sprida sitt

budskap till en inflytelserik målgrupp och förhoppningsvis till en större krets, via de tusentals journalister som finns på plats. Men vi på SCB arbetar ju inte med åsikter. Vi har inget budskap att sälja. Vad har vi då i Almedalen att göra?

Vår statistik var i allra högst grad närvarande i Almedalen. Fredrik Reinfeldt inledde till exempel sitt partiledartal med att tala om ungdomsarbetslösheten, hur statistiken tas fram och vad siffrorna står för. Man behöver inte ta många steg runt i Visby under veckan för att stöta på statistik från SCB eller andra aktörer. Korrekt använd eller mer tvivelaktigt tolkad. Bara det är ett viktigt skäl för oss att finnas på plats. Även om det ibland är svårt att slåss om uppmärksamheten, så finns vi där. För den som faktiskt vill gå till källan.

Bland de 20 000 som besöker Visby under Almedalsveckan finns också de flesta av SCB:s viktiga målgrupper; de som ofta använder vår statistik i jobbet, uppgiftslämnare av olika slag, samhällsintresserad allmänhet och inte minst journalisterna. De som alla helst vill nå, för att nå det stora genomslaget.

Statistikkiosken som låg välplacerad mitt i vimlet mellan Aftonbladets stora tält och serveringen som sålde ekologiska lammburgare, lockade människor av olika slag som sökte information om något särskilt eller helt enkel bara var nyfikna på SCB. Påfallande många av dem var vanliga turister eller Visbybor. Som fritidsgruppen som vägrade att gå vidare innan alla barnen fått veta hur många i Sverige som bär just deras förnamn. Eller studenterna som fick en initierad guidning in i SCB:s databas. Förhoppningsvis har de här barnen och studenterna fått en positiv upplevelse som gör att när de själva en dag, eller kanske deras föräldrar, blivit utvalda att delta i någon av SCB:s undersökningar så kommer de att ställa upp. Vi har dragit ett litet strå till stacken för att hejda det ökade bortfallet, att allt fler av olika skäl inte längre vill delta i statistiska undersökningar.

Statistikanvändarna var på plats

Seminarierna under veckan var också välbesökta. Med mer än 2 000 arrangemang under veckan väljer besökarna med stor omsorg vad som är värt att gå på. Det syntes tydligt genom att publiken ofta bestod av viktiga användare som verkligen berörs av ämnet för dagen. Ett exempel var vårt seminarium om undersökningen som visar att Sverige har de fjärde dyraste matpriserna i Europa. I publiken fanns representanter från branschorganisationer och företag som säljer livsmedel. De fick inte bara en redovisning av resultaten utan också en

genomgång av det digra arbete som ligger bakom en sådan här undersökning. Till seminariet om koldioxidutsläpp kom miljöorganisationer, politiker och företrädare från bilindustrin. Det som lockade i särklass flest åhörare handlade förstås om politik, med rubriken *Vilka väljer att välja och vilka blir valda?*. Vi fick också ytterligare bevis på att folk i allmänhet tycker att statistik är kul, men kanske lite svårt. Seminariet *Vilse i statistikdjungeln? – så hittar du statistiken hos SCB och använder den korrekt*, var det som hade i särklass flest besökare i kategorin allmänhet och studenter.

Journalisterna då, hur gick det med dem? Jovisst kom de också på våra seminarier. Men

inte i några stora skaror. Det är dock något som fler än SCB brottas med i Almedalen. Utbudet är enormt och journalisterna hinner inte bevaka allt. I mediedebatten om fenomenet Almedalen har det framförts att medierna allt mer går från att bevaka det som sker till att i allt större utsträckning själva ta plats på scenen. De stora tidningarna har egna stora tält med programpunkter från morgon till kväll. Medieföretag och tidskrifter har sina egna seminarier. Visst riskerar det att bli ett problem, om det hela tiden är fler som vill höras medan färre hinner lyssna.

Karin Anderberg, SCB
karin.anderberg@scb.se

”Visst riskerar det att bli ett problem, om det hela tiden är fler som vill höras medan färre hinner lyssna.”

Foto: Ulrika Arver

RAKS – ger en nyanserad bild av anknytning till arbetsmarknaden

Vad händer med unga som inte syns i den officiella arbetsmarknadsstatistiken, har de någon form av försörjning?

ATT ANTINGEN VARA i

arbete eller inte, är inte tillräckligt för att förstå vad som händer på arbetsmarknaden. Nu finns utökade möjligheter att studera personers anknytning till arbetsmarknaden, och ge en mer nyanserad bild genom RAKS – Registerbaserad aktivitetsstatistik. Med hjälp av tre nya variabler kan man studera viken typ av anknytning vår befolkning har, sett över hela året.

– Vi kan studera graden av etablering genom att titta på inkomsten, säger **Susanne Gullberg Brännström**, arbetsmarknadsstatistiker vid SCB. Man ska komma över 60 procent av medianinkomsten sett utifrån ålder och kön, för att anses vara etablerad på arbetsmarknaden.

RAKS innebär alltså tre nya möjligheter för information; *typ av etablering* på arbetsmarknaden – exempelvis helårsanställd, nyanställd, visstidsanställd, företagare eller avgången, *etableringsgraden* som Susanne beskrev och slutligen *hur man försörjer sig*. Där fångar man in de som inte jobbar – hur klarar de sin försörjning?

– Vi får ofta frågan om de personer vi vet så lite om, de som saknar arbetsmarknadsanknytning. Tidigare har vi försökt klassificera personer i olika kategorier med hjälp av en rad register utifrån kundens önskemål. Med RAKS har vi hittat en modell att fånga in och klassificera personer i nio olika kategorier efter huvud-

saklig försörjning – något som blir betydligt enklare och billigare för kunden. Vi har hittat en färdig lösning!

Men de som försvinner helt – kan man verkligen se dem i statistiken?

Ja oftast, menar Susanne. I den vanliga officiella statistiken krävs att man kommer över vissa gränser för att räknas. Med hjälp av olika register och exempelvis Försäkringskassans uppgifter, hittar man även de som har jobbat ytterst, ytterst lite. Men visst, medger Susanne, de få personer som inte gjort några som helst avtryck tappar man.

– Lägenhetsregistret kommer att innebära att vi hittar exempelvis de unga utan för-

”RAKS är registerbaserad aktivitetsstatistik och omfattar hela året och alla aktiviteter som registerstatistik kan belysa.”

*(Ante Farm SOFI,
Susanne Gullberg Brännström SCB)*

Foto: Monica Holmberg

Foto: iStock

sörjning som försörjs av föräldrarna. Det blir en fantastisk möjlighet till information när vi fångar in alla i hushållen.

Många intresserade

Många är intresserade av RAKS som blev klar i nuvarande form 2010. Den har arbetats fram under en lång period och redan 1999 såg man behovet. Ante Farm vid SOFI har tillsammans med SCB utformat embryot till det som används i dag.

Vi analyserar nu framförallt behoven, säger Susanne, vad vill kunden ha? Hur kan vi presentera statistiken på ett bra sätt? RAKS används just nu till en rapport om unga och en del kommuner har också visat intresset för RAKS.

Nyligen deltog Susanne på det nordiska statistikermötet i Bergen. De övriga nordiska länderna har också relativt god tillgång till registerdata och kan göra liknande varianter. Bland annat Färöarna visade intresse för hur SCB har gått tillväga.

– Jag skulle nu vilja publicera SCB-material utifrån flöden med hjälp av RAKS. Vad händer efter en nyanställning? Hur slår samhällets olika arbetsmarknadsinsatser? Vi ser tydliga skillnader vid konjunktursvängningar och vi ser stora regionala skillnader vid olika typer av insatser.

Könsskillnader

Susanne berättar om de ofantliga skillnaderna mel-

lan könen över tid. Kvinnor i 30-årsåldern har en dramatisk förändring i statistikkurvorna på grund av att de är hemma med föräldrapenning. Där syns det inte någon förändring alls för männen. Vi ser en lång väg till jämställdhet, säger Susanne!

– Kvinnor verkar också ha alternativa försörjningar i större utsträckning än män, exempelvis sjukpenning. Vad beror det på?

Monica Holmberg

MER INFORMATION

Kontakta Susanne Gullberg-Brännström
susanne.gullbergbrannstrom@scb.se

TIPS & NYHETER

Ny avdelningschef vid SCB

Pär Westerberg ansvarar för datainsamling från individer och hushåll. Pär kommer från Örebro läns landsting som administrativ chef och har även arbetat på Svenska ESF-rådet, AMS och Inrikesdepartementet.

JAG ANSVARAR NU för en stor avdelning på cirka 300 personer, med både intervju- och enkätverksamhet. Antalet varierar beroende på vårt behov av timanställda intervjuare, och vi har dessutom en stor intervjuarkår från norra till södra Sverige.

Svarsvilja och bortfall är viktiga begrepp inom ditt område. Vad gör man åt problemet vid SCB och hur ser det ut i övriga Norden?

Nyligen var jag på nordiskt statistikermöte i Bergen och träffade kollegorna från andra nordiska länder. Vi ser

lägre bortfall, men tendensen är densamma – liksom även i Norge.

Vi lägger ett stort arbete på bortfallsfrågorna för att skapa god kvalitet, och vill nu fokusera på de något svårare grupperna när det gäller nåbarhet. Vi arbetar också för att våra system ska stödja denna process.

Att arbeta med s.k. *mix-mode* för att utnyttja tillgängliga kanaler att nå folk, att fokusera på att förenkla för uppgiftslämnarna på olika sätt – detta är prioriterade områden i dagsläget.

Vilka frågor och områden brinner du själv för?

För ledarskapsfrågor – att alla ska känna glädje i jobbet, då blir det också bra gjort. Det är inte alltid så enkelt i tider av svikande svarsvilja och svårigheter att nå folk. Det finns områden som måste fungera hand i hand – *it, metod* och just *ledarskap*.

Vi har ett uppdrag och det är resultatet som räknas

Foto: Monica Holmberg

för våra uppdragsgivare och kunder. SCB ska vara det bästa alternativet för att samla in data av god kvalitet, för individer och hushåll med professionella medarbetare, på ett kostnadseffektivt sätt, med de bästa tillgängliga system och metoder.

Monica Holmberg

MER INFORMATION

Du är välkommen att kontakta Pär Westerberg via e-post: par.westerberg@scb.se

”Vi lägger ett stort arbete på bortfallsfrågorna för att skapa god kvalitet, och vi vill nu fokusera på de något svårare grupperna när det gäller nåbarhet.”

motsvarande trend för våra arbetskraftsundersökningar. Från 2008 har vi ett ökat bortfall. Finland har fortfarande